

In vogelvlucht

• Delft (Nedumtivu)

Wilde paarden

**Sri Lanka's
navelstreng**

• Mannar Island

**Luipaarden op
knoestige bomen**

• Wilpattu National Park

**Kite-
surfen
en
dolfijnen**

• Kalpitiya
Peninsula

**Best
wel oud**

• Anurachhapura

**Hier kwam het
boeddhisme
op het eiland**

• Mihintale

**Strandlopers en
vissers**

• Nilaveli

**Poort
tot het
oosten**

• Trincomalee

**Trefpunt
van dikhuiden**

• Minneriya
National Park

**Apen jagen
door ruïnes**

• Polonnaruwa

**Rotsvesting
van een vadermoordenaar**

• Sigiriya

Sri Lanka — als een traan hangt het eiland onder India. Het beeld wordt hier bepaald door theeplantages, jungle, lagunes en heel veel zee eromheen.

Plat als een dubbeltje

**Kerken
bij de
vleet**

• Negombo

**Koloniale charme en
werk in uitvoering**

• Colombo

**Zon,
zand,
strand**

**Waar de
peper groeit**

• Matale

**Tromgeroffel
in de tempel**

• Kandy

**Tea-
time**

• Hatton

**Klompjes uit
de moedder**

• Ratnapura

**Laatse jungle
op het eiland**

• Sinharaja
Forest
Reserve

Partytime

• Hikkaduwa

**Rots in de
branding**

• Dickwella

**Waar de
peper groeit**

• Matale

**Tromgeroffel
in de tempel**

• Kandy

**Cool als
de Britten**

• Nuwara Eliya

• Horton Plains

• Ella

• Chillen

**Einde van
en kijken
de wereld?**

• Udawalawe
National Park

**Grijze
reuzen**

• Bundala National Park

• Hambantota

Gesneuvelde dromen

Baaien, baaien, baaien

**Wrak in
zee**

• Batticaloa

**Prima
surflocaties**

• Arugam Bay

**Vlieg,
vogel,
vlieg**

• Yala West National Park

**Jeepsafari
en savanne**

• Bundala National Park

Van hot naar her

Ontdekkingen — tussen droomstranden en theeplantages, tempels en wandelpaden. In Sri Lanka is er veel ruimte voor verkenningen op eigen houtje.

Grijze reuzen

Daar staan ze dan. De families in groepen, de mannetjes wat verder weg. Nog voor de schemering moeten de olifanten hun maag vullen met vers gras (een volwassen dikhuid heeft tot wel 250 kg per dag nodig). Dat smaakt het best aan de rand van de stuwmeren, die veelal in natuurreservaten liggen, zoals in Minneriya, Kaudulla en Udawalawe. Afhankelijk van het seizoen kun je daar vaak kudde van ver over de honderd olifanten observeren.

Het onbekende noorden

Langs de kustweg meer koeien dan auto's, bij de stuwmeren ibissen, reigers en ooievaars, op de vlakke eilandjes hoog oprijzende lontarpalmen. Het droge noorden van het eiland is op veel plaatsen kaal en leeg, maar laat zich van zijn kleurrijke en levendige kant zien wanneer in de hindoeïetempels de klokken luiden, de pelgrims toestromen en kinderen met open mond naar de godenbeelden kijken.

Pikant ontbijtje

Vis- en kipcurry, kokosrasp die rood ziet van de chilipeper ... Al bij het ontbijt breekt het zweet je uit. Gelukkig is er de verfrissende *curd & treacle*, buffelkward met palmsiroop. En natuurlijk ook kokosmelk.

De laatste bloedzuiger van je afgeschraapt en dan op de hoogste top van de Knuckles staan. Door de wind voortgestuwde wolkenflarden, knoestige bomen met baarden van mos, ruige bergruggen die op een hellingbaan lijken. Je kuiten doen zeer, je shirt is doorweekt, maar je ervaart een enorme vrijheid terwijl je blik over de theeplantages dwaalt.

Hoogvliegers en onderduikers

Langs de 1330 km lange kust zijn tal van hotspots voor watersporters, zoals op het Kalpitiya Peninsula, waar kite-surfers dankbaar gebruikmaken van de stevige wind om met hun kite en board over het water te scheren. Wie meer geïnteresseerd is in de onderwaterwereld vindt een eldorado voor de kust van Batticaloa, Hikkaduwa en Galle, waar scheepswrakken uit verschillende tijdperken liggen die populaire trefpunten zijn van zowel vissen als duikers. Ook het eerste vliegdekschip ter wereld, de *HMS Hermes*, is hier ten onder gegaan. En tenslotte vinden ervaren surfers in Arugam Bay surflocaties van wereldformaat.

Retrogevoel

Een *arrack sour* aan de bar van een *rest house*, *teatime* in een koloniaal hotel, een kaartje kopen op een stoffig station. Of een beschaafd potje golf op het strak gemaaide gras van de Nuwara Eliya Golf Club. Op veel plekken lijkt de tijd in Sri Lanka te hebben stilgestaan.

De handen tegen elkaar, een *ayubowan* en *vanakkam* op de lippen – de vakantie begint.

Sappig groen binnenland

Als het je in het hoogseizoen te druk wordt op de vele stranden, stap dan gewoon in een tuktuk en laat je een paar kilometer het tropische binnenland in rijden. Of je nu van de west- of de zuidkust vertrekt, al snel laat Sri Lanka zich van zijn groenste kant zien, met onder meer stille lagunelandschappen, kokospalmbossen en kaneelbomen. Bijzonder fraaie bestemmingen zijn Brief Garden en Lunuganga in de buurt van Alutgama en Bentota, waar een weelderige plantenwereld op je wacht. Of wat te denken van een boottocht over met mangroven omzoomde rivieren en visrijke lagunes, waar je vooral vroeg in de ochtend of laat op de middag vogels kunt observeren tijdens hun zoektocht naar voedsel.

Colombo

Metropool in wording — de stad dijt uit in zowel hoogte als breedte, maar is desondanks nog heel charmant. Zoals achter prachtige koloniale gevels, in schaduwrijke parken en in kakelbonte tempels – en dankzij de glimlach van de inwoners.

blz. 20

Pettah

Stort je in het gewoel van Pettah. Samen met schreeuwende straatverkopers, ongeduldige sjouwers en toeterende tuktuks, die zich eveneens een weg banen door de smalle straten van deze wijk van Colombo.

blz. 22

Dutch Hospital

Het Dutch Hospital, een voormalig ziekenhuis waarin nu cafés, restaurants en winkels zijn ondergebracht, is een van de meest trendy locaties in de wijk Fort in Colombo.

De grijze pelikaan heeft het naar zijn zin op het Beira Lake.

Erin duiken

blz. 22

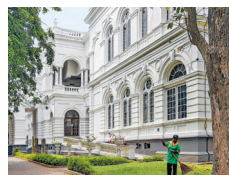
Seema Malaka

Vooraf tegen de avond biedt het tempeltje Seema Malaka aan het Beira Lake een sfeervolle aanblik. Wanneer de zon achter de hoogbouw verdwijnt, is dit de perfecte plek voor bezinning en meditatie.

blz. 23

Galle Face Green

Terwijl de zon in zee zakt, kun je al wandelend door het stadspark Galle Face Green de zilte zeebries opsnuiven en de stedelingen bij het vliegieren bekijken.

blz. 28

National Museum

Achter de sneeuwitte neoclassicistische gevels van het National Museum, in 1877 door de Britten gesticht onder de naam Colombo Museum, krijgt de bezoeker een inkijkje in de lange geschiedenis van het land.

blz. 34

Lionel Wendt Centre for the Arts

In dit kunstcentrum vinden onder andere tentoonstellingen en concerten plaats.

blz. 34

Red Bar

In de 'Rode Bar' in hotel Paradise Road Tintagel waan je je in de tijd van de Franse barok. In dit hotel werd in 1959 toenmalig premier Bandaranaike doodge- schoten.

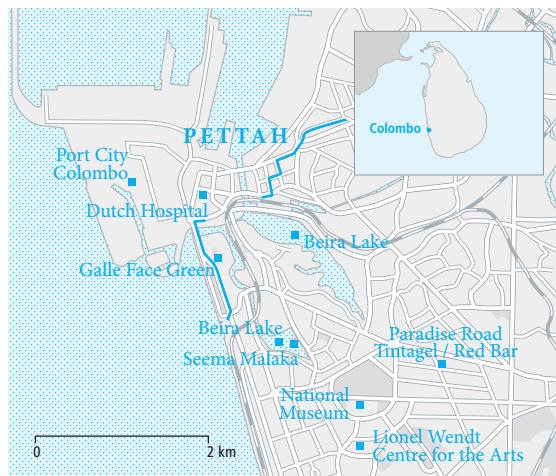

blz. 37

Torens op zand

Het kostbare stadsontwikkelingsproject Port City Colombo kan ook op kritiek rekenen. Het project wordt uitgevoerd met steun van de Volksrepubliek China.

Met de tuktuk kun je je het snelst verplaatsen in de straten van Colombo.

'Laten we de kostbare morgenstond niet verkwisten.' – Eugen Freiherr von Ransonnet-Villez bij een bezoek aan Colombo in 1864.

beleven

Waterhoofd met charme

V

Vanaf welke kant je Colombo ook binnenkomt – of dat nu vanaf de luchthaven in het noorden, vanuit Kandy in het oosten of vanaf de stranden in het zuiden is –, je staat altijd eerst in de file. Dat biedt je wel de mogelijkheid om een eerste indruk van de hoofdstad van Sri Lanka op te doen: de drukke straten, de talrijke bouwplaatsen en de vele nieuwbouw. De stad met zijn 2,5 miljoen inwoners lijkt met grote stappen aansluiting te zoeken bij andere Aziatische metropolen. Colombo ontwikkelt zich zowel de hoogte in, zoals bij de 350 m hoge Lotos Tower, als in de breedte, maar voor het eiland doet de stad wat te groot aan. Zijn charme ontvouwt zich pas bij nadere beschouwing, want Colombo heeft geen glanzende futuristische gebouwen zoals andere Aziatische megasteden en ook geen spectaculaire bezienswaardigheden. Ook de ruim duizendjarige geschiedenis is de stad niet aan te zien. Maar wie beter kijkt, ontdekt een fascinerende veelzijdigheid. Nu eens toont de stad zich mondain en modern, zoals bij hotel Shangri-La aan het Galle Face Green, dan weer snobistisch en koloniaal, zoals in de wijk Cinnamon Gardens met zijn villa's, clubs en lanen. Nu eens is Colombo kleurrijk en bruisend, zoals

TER ORIËNTATIE

T

Kaart: B 19
Stadsplattegrond: blz. 18-19 en 24-25

Info: er is geen officiële website. Bij de filialen van de Vijitha Yapa Bookshop kun je een stadsplattegrond krijgen.

Vervoer: verkeerstechnisch is Colombo het knooppunt van Sri Lanka. Ten noorden van de stad ligt de internationale luchthaven en in de wijk Fort vind je een trein- en busstation vanwaar je vrijwel alle uithoeken van het eiland kunt bereiken. In de stad zelf kun je een tuktuk wenken of met je telefoon een taxi bestellen.

in de kronkelende straatjes van de wijk Pettah, dan weer trendy en stijlvol, zoals bij de boetieks en cafés van Kollupitiya. Kerken, hindoeïetempels en moskeeën staan hier vreedzaam naast elkaar. Langs Galle Road en bij het Beira Lake verrijzen moderne gebouwen van glas en beton, op een steenworp afstand van statige victoriaanse villa's die in Engeland bepaald niet zouden misstaan. Andere pluspunten van Colombo zijn de vele winkels en eetgelegenheden. Een bezoek aan de hoofdstad mag dan ook bij geen enkele reis door Sri Lanka ontbreken.

De wijken Fort en Pettah

Dan liever de zee in

Wie bij de naam Fort denkt aan stevige vestingmuren, smalle straatjes en middeleeuwse jonkvrouwen, zit ernaast. Die aanblik behoort allang tot het verleden. Om precies te zijn sinds 1872, toen de Britten het stervormige fort dat de Hollanders hier hadden gebouwd met de grond gelijkmaakten. Er was ruimte nodig voor een haven, een spoorwegstation en vooral voor de mooie gevels die ook in Colombo het machtige Britse Rijk op gepaste wijze moesten representeren. Al deze elementen zijn vandaag de dag nog terug te zien in de wijk Fort. Verder rijzen hier sinds 1997 de twee chique torens van het **World Trade**

Center op, die lang het gezicht van het moderne Colombo hebben bepaald. Maar dat is aan verandering onderhevig, want sinds enkele jaren dijt de wijk Fort uit de zee in: op 2,7 km² drooggelegd land moet in de komende decennia de **Port City Colombo** verrijzen, met een financiële wijk, wooncomplexen en vrijetijdscentra. De eerste straten zijn inmiddels aangelegd en enkele gebouwen zijn al in aanbouw.

Een zweempje old British Empire

Het is leuk om een rondje te maken door het koloniale hart van de wijk, dat pas sinds enkele jaren uit zijn doornroosjesslaap is ontwaakt. Tijdens de burgeroorlog waren hier namelijk veel straten om veiligheidsredenen afgesloten. Een goed startpunt is **hotel The Kingsbury** ① (48 Janadhipathi Mw., Col. 1), dat in 1973 zijn deuren opende als het eerste moderne vijfsterrenhotel van Sri Lanka en sindsdien

Je kunt beter niet gaan zwemmen bij het Galle Face Green. Het water is niet schoon en bovendien vrij onstuimig. Een wandeling over de meestal drukke boulevard is wel een aanrader

Tot de laatste drup

Midden in de droge zone — liggen de eerste koningssteden van Sri Lanka, Anuradhapura en Polonnaruwa. Met behulp van uitgekende irrigatiewerken konden de monarchen de bevoeiing van de landbouwgebieden in hun rijk waarborgen.

De schemering valt rond het stuwmeer Giritale Wewa, dat een paar kilometer ten noorden van Polonnaruwa ligt. Een kudde olifanten loopt naar de rand van het water en schrikt een zwerm zilverreigers op, die met veel misbaar wegvliegen. Boven de vogels draaien twee witbuikzeearenden hun rondjes, terwijl de lucht bloedrood kleurt. Dit idyllische plaatje zou niet mogelijk zijn geweest zonder de inspanningen van koning Aggabodhi II (regerperiode 604-614). Deze in Anuradhapura residierende heerser liet het stuwmeer namelijk aan het begin van de 7e eeuw aanleggen.

Hiermee volgde de koning het voorbeeld van veel van zijn voorgangers, die ook alles in het werk hadden gesteld om de irrigatiewerken op het

eiland uit te breiden. Ze hadden ook geen andere keus, want bij een jaarlijks neerslaggemiddelde van 1900 mm was elke druppel water kostbaar. Zonder een *wewa* of *kulam*, zoals de stuwmeren in het Singalees respectievelijk het Tamil worden genoemd, kon de voedselvoorziening voor een groeiende bevolking niet worden gegarandeerd. Door de eeuwen heen werden talloze stuwmeren aangelegd – en vrijwel elk dorp had ook de beschikking over een eigen waterreservoir. De stuwmeren zijn nog altijd van levensbelang voor de natuur en de mens.

Meesters in de hydraulica

Om de landbouwgebieden van water te kunnen voorzien, waren bovendien grote reservoirs nodig. Voor de aanleg hiervan moesten veel arbeidskrachten worden gemobiliseerd. Maar niet alleen hierbij werd een beroep gedaan op het organisatietalent van de monarchen, ook de daaropvolgende toedeling van het water moest worden vastgelegd en bovendien dienden de irrigatiewerken regelmatig aan een controle te worden onderworpen. Keer op keer werden gebreken geconstateerd, die verholpen moesten worden. Een voor die tijd enorme krachtsinspanning.

De irrigatiepionier onder de koningen is Devanampiya Tissa, die in de 3e eeuw v.Chr. in Anuradhapura het naar

Stuwmeren dienen voor de irrigatie van akkers, als visreservoir of als wasplaats – zoals hier bij het Basawak Wewa in Anuradhapura

hem genoemde Tissa Wewa liet graven. Een van de ijverigste monarchen was koning Mahasena (regerperiode 274-301), aan wie zestien waterreservoirs worden toegeschreven. Nog altijd wordt de uitvinding van de vierkante sluis in de 1e eeuw als technisch hoogstandje beschouwd. Met deze zogenaamde *bisokotuva* kon de waterdruk nauwkeurig worden gereguleerd, wat een gelijkmatige bevoeiing mogelijk maakte. Vanaf dat moment waren er in grote delen van de droge zone tot wel drie rijstogsten per jaar mogelijk.

Belangrijke biotopen

Met de ondergang van de grote koninkrijken vanaf de 13e eeuw raakte ook het irrigatiesysteem in verval. Toch zijn door de eeuwen heen duizenden *wewa* bewaard gebleven, waarvan sommige pas in het recente verleden zijn gerestaureerd. De reservoirs zijn niet alleen belangrijk voor de watervoorziening, maar ook waardevolle biotopen voor watervogels, olifanten en andere dieren.

Bovendien drukken ze een stempel op het fascinerende cultuurlandschap in de droge zone.

Het Mahaweli-ontwikkelingsproject

Met een stroomgebied van 10.000 km² is de rivier de Mahaweli de belangrijkste waterbron van Sri Lanka, die deel uitmaakt van het grootste, maar niet onomstreden ontwikkelingsproject van het land. Het in 1978 gestarte Mahaweli Ganga Development Project heeft ingrijpende veranderingen teweeggebracht langs de 335 km lange rivier. Duizenden mensen moesten verhuizen en er zijn verscheidene kleine en vier grote stuwdammen gebouwd, waaronder die van het Victoria en het Randenigala Reservoir ten oosten van Kandy. Door een uitgekend irrigatiesysteem is de afgelopen decennia weliswaar 3642 km² nieuwe landbouwgrond gecreëerd, maar met fatale gevolgen voor het wild, dat een waardevol leefgebied kwijtraakte. ■

DE WATERVISIONAIR

D

'Er mag geen regendruppeltje in zee terechtkomen, hoe klein ook, voordat mensen ervan hebben geprofiteerd.' Dit zinnenetje is uitgesproken door koning Parakramabahu I (regerperiode 1153-1186). Volgens de geschiedschrijving liet hij 3910 kanalen en meer dan 2500 waterreservoirs restaureren of aanleggen, waaronder het 21,65 km² grote Parakrama Samudra bij Polonnaruwa.